

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

3 JUNI 1948.

3 JUIN 1948.

WETSONTWERP

houdende de
begroting van het Ministerie van Landbouw
voor het dienstjaar 1948.

PROJET DE LOI

contenant le
budget du Ministère de l'Agriculture
pour l'exercice 1948.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE LANDBOUW (1) UITGEBRACHT

DOOR DE HEER VAN DEN EYNDE.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE L'AGRICULTURE (1)

PAR M. VAN DEN EYNDE.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

MESDAMES, MESSIEURS,

De Commissie voor de Landbouw heeft het wetsontwerp houdende de begroting van het Ministerie van Landbouw voor het dienstjaar 1948, gewijzigd door de Senaat, opnieuw onderzocht.

De leden hebben de bespreking beperkt tot de amendementen door de heer Minister ingediend bij het bureau van de Senaat, na de afhandeling van het algemeen wetsontwerp door de Kamer.

Deze amendementen verzekeren een kredietvermeerdering van 54.828.000 frank en voeren aldus het begrotingsontwerp op tot een bedrag van 298.194.500 frank.

De vermeerdering van kredieten geeft gedeeltelijk voldoening aan de leden van de Commissie die bij de be-

La Commission de l'Agriculture a réexaminé le projet de loi contenant le budget du Ministère de l'Agriculture pour l'exercice 1948, amendé par le Sénat.

Les membres ont limité la discussion aux amendements déposés par M. le Ministre sur le Bureau du Sénat, après examen, par la Chambre, du budget dans son ensemble.

Ces amendements créent une augmentation de crédit de 54.828.000 francs, portant ainsi le montant du projet de budget à 298.194.500 francs.

L'augmentation des crédits donne partiellement satisfaction aux commissaires qui, au cours de la discussion,

(1) Samenstelling van de Commissie: de hereq Heyman, voorzitter; Couplet, Develter, Discry, François, Héger, Maes, Steps, Streel, Supré, Van den Eynde, Van Royen. — Baccus, Chalmet, De Pauw, Dieudonné, Diriken, Fiévet, Jacques, Rommée. — Bonenfant, De Ville. — Lefebvre (René), Vreven.

Zie:

4.XVIIIbis: Begroting gewijzigd door de Senaat.

(1) Composition de la Commission: MM. Heyman, président; Couplet, Develter, Discry, François, Héger, Maes, Steps, Streel, Supré, Van den Eynde, Van Royen. — Baccus, Chalmet, De Pauw, Dieudonné, Diriken, Fiévet, Jacques, Rommée. — Bonenfant, De Ville. — Lefebvre (René), Vreven.

Voir:

4.XVIIIbis: Budget amendé par le Sénat.

spreking de ontoereikendheid van beschikbare posten hadden laten uitschijnen en op verhoging hebben aangedrongen.

De voornaamste vermeerdering, hetzij 15.420.000 frank, vinden we op artikel 8-1 voor werken en leveringen voor de uitrusting der lokalen, voor het mobilair en andere uitgaven. Het grootste aandeel, te weten 15.200.000 frank, wordt toebedeeld aan het Bestuur van Land- en Tuinbouw.

De leden van de Commissie stemmen in met de vermeerdering van kredieten voor de bestrijding van besmettelijke ziekten en melkcontrôle (4.500.000 frank), voor tuberculosebestrijding (4.500.000 frank), voor het bouwen van modelhoeven (5.000.000 frank), voor kunstmatige bevruchting (2.600.000 frank), voor het Nationaal veeartsenijkundig Instituut (3.000.000 frank).

Deze enkele posten nemen 35.020.000 frank af van de totale vermeerdering.

We stellen vast, dat het Ministerie van Landbouw meer belang hecht aan wetenschappelijk werk. Land- en tuinbouw kunnen best verdedigd worden door de hulp van de wetenschap en de vulgarisatie van de technische kennis.

Talrijke vragen werden gesteld aan de heer Minister van Landbouw, die aanwezig was bij de bespreking. Hij heeft de nodige uitleg verstrekt over de bestemming der kredieten, de uitbouw en aanvulling der administratieve kaders, over wetenschappelijk onderzoek en de vulgarisatie, over de wedden der nieuwe ambtenaren, over modelhoeven, enz. De Commissie heeft beslist, zekere vragen schriftelijk over te maken aan het Departement en de antwoorden bij dit kort verslag te voegen.

Het geheel der amendementen en het ontwerp aldus gewijzigd door de Senaat werden aanvaard met 9 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

De Verslaggever,

J. VAN DEN EYNDE.

De Voorzitter,

H. HEYMAN.

avaient démontré l'insuffisance de certains postes et avaient insisté pour que leur montant soit augmenté.

L'augmentation principale, soit 15.420.000 francs, se retrouve à l'article 8-1: « Travaux et fournitures pour l'équipement des locaux, le mobilier et toutes dépenses de même nature ». La plus grande partie de ce crédit, soit 15.200.000 francs, est attribuée à l'Administration de l'Agriculture et de l'Horticulture.

Les membres de la Commission se rallient à l'augmentation des crédits affectés à la lutte contre les maladies contagieuses et au contrôle laitier (4.500.000 fr.), à la lutte contre la tuberculose (4.500.000 fr.), à la construction de fermes modèles (5.000.000 fr.), à l'insémination artificielle (2.600.000 fr.) et à l'Institut National Vétérinaire (3.000.000 fr.).

Ces quelques postes interviennent pour 35.020.000 francs dans le total de l'augmentation.

Nous constatons que le Ministère de l'Agriculture accorde plus d'importance au travail scientifique. L'agriculture et l'horticulture peuvent être mieux défendues avec le concours de la science et grâce à la vulgarisation des connaissances techniques.

De nombreuses questions ont été posées à M. le Ministre de l'Agriculture qui assistait à la discussion. Il a fourni les explications nécessaires en ce qui concerne l'affectation des crédits, le développement des cadres administratifs, l'étude scientifique et la vulgarisation, les traitements des nouveaux fonctionnaires, les fermes modèles, etc. La Commission a décidé de poser au Département certaines questions par écrit et d'en annexer les réponses au présent rapport.

L'ensemble des amendements et le projet ainsi amendé par le Sénat ont été adoptés par 9 voix contre 1 et 1 abstention.

Le Rapporteur,

J. VAN DEN EYNDE.

Le Président,

H. HEYMAN.

NOTA OVER HET PROGRAMMA IN ZAKE LANDBOUWPOLITIEK.

Het aandeel van de landbouw in 's lands bedrijfsleven is verre van onbelangrijk.

1. Professor Baudhuin raamde in 1939:

- op 60 milliard, de kapitaalswaarde van de landbouwgronden en gebouwen;
- op 13 milliard, de waarde van het exploitatiekapitaal;
- op 10 milliard, de waarde van de bossen en van de gerooide aanplantingen;

zegge, in totaal, 83 milliard belegd in de landbouw, tegen een kapitaal van 54 milliard belegd in de nijverheid.

De jaarlijkse land- en tuinbouwproductie werd, in 1936-1938, geraamd op 10 milliard 300 miljoen frank; die van de bossen op 200.000.000 frank, zegge, in totaal, ongeveer 11 milliard frank.

2. In 1939, leverde de Belgische landbouwproductie, in waarde, 80 % van de in het land verbruikte voedingsmiddelen. In sommige belangrijke sectoren: melk, vlees en eieren, bereikte de inlandse productie 100 % van of overtrof zij het verbruik van het land. Onze landbouwuitvoer beperkte zich evenwel tot gespecialiseerde producten: paarden, witloof, druiven, sierplanten, en bereikte een waarde van ongeveer 2,5 % van onze total uitvoer.

3. De Belgische landbouw is een belangrijk afzetgebied voor onze nijverheid. Hij gebruikt thans voor 1 milliard 650 miljoen frank inlandse meststoffen, voor 300.000.000 fr. bij ons gefabriceerde landbouwmachines. De landbouw verbruikt, bovendien, een belangrijk percentage elektrische energie, brandstoffen, kalk, samengestelde voeders, inlandse scheikundige producten.

Hij doet op rechtstreekse of onrechtstreekse wijze ongeveer geheel onze plattelandsbevolking leven.

4. Volgens de telling van 1929, telde de Belgische landbouw 300.000 exploitanten, verschaftte hij werk aan 56.000 vaste loontrekkenden, terwijl bijna 600.000 personen, die tot de gezinnen van van de exploitanten behoorden, op bestendige wijze in de landbouw werkzaam waren.

De landbouwproductie bevat een zeer hoog percentage arbeid; dit percentage bereikt 70 tot 80 % voor de tuinbouwproducten. Deze gegevens tonen duidelijk het maatschappelijk belang van de landbouw aan.

5. Ten gevolge van de bevolkingsdichtheid en de schaarsheid van de grond, heeft onze landbouw zich noodgedwongen gericht op een intensieve productie; indien men geen rekening houdt met de bedrijven van minder dan één hectare, bereikt de gemiddelde uitgestrekt-

NOTE SUR LE PROGRAMME DE LA POLITIQUE AGRICOLE.

La part de l'agriculture dans l'ensemble de l'économie nationale est loin d'être négligeable.

1. Le Professeur Beaudhuin estimait, en 1939, à:

- 60 milliards, la valeur du capital terrains et bâtiments ruraux;
- 13 milliards, la valeur du capital d'exploitation;
- 10 milliards, la valeur des forêts et des plantations d'alignement;

soit un total de 83 milliards investis dans l'agriculture, contre un capital de 54 milliards investis dans l'industrie.

La production annuelle agricole et horticole était estimée, en 1936-1938, à 10 milliards 300 millions de francs, celle des forêts à 200.000.000 de francs, soit un total de près de 11 milliards de francs.

2. En 1939, la production agricole belge fournissait, en valeur, 80 % des produits alimentaires consommés dans le pays. Dans certains secteurs importants: lait, viande et œufs, la production indigène atteignait ou dépassait 100 % de la consommation nationale. Par contre, nos exportations agricoles se limitaient à des produits spécialisés: chevaux, witloof, raisins, plantes ornementales, et atteignaient un montant de 2,5 % environ de nos exportations totales.

3. L'agriculture belge constitue un débouché intéressant pour l'industrie nationale. Elle consomme actuellement pour 1.650.000.000 de francs d'engrais indigènes, pour 300.000.000 de francs de machines agricoles fabriquées chez nous. L'agriculture consomme, en outre, un pourcentage important d'énergie électrique, de combustibles, de chaux, d'aliments composés, de produits chimiques indigènes. De façon directe ou indirecte, elle fait vivre la quasi-totalité de notre population rurale.

4. D'après le recensement de 1929, l'agriculture belge comptait 300.000 exploitants, occupait 56.000 salariés permanents, tandis que près de 600.000 personnes appartenant à la famille de l'exploitant se consacraient de façon permanente à l'agriculture.

La production agricole incorpore un pourcentage particulièrement élevé de main-d'œuvre: il atteint 70 à 80 % pour les produits horticoles. Cette donnée indique toute l'importance sociale de l'agriculture.

5. La densité de notre population, la rareté de la terre ont dirigé notre agriculture vers une production nécessairement intensive; en ne tenant pas compte des exploitations de moins d'un hectare, l'étendue moyenne des exploitations agricoles belges atteint 6 Ha. Elle est donc

heid van de Belgische landbouwbedrijven 6 Ha. Hij is dus door de omstandigheden gedwongen tot een productie met een hoge intrinsieke waarde. Hij heeft zich in 't bijzonder toegelegd op de tuinbouw, op de voortbrengst van dierlijke producten en op de veeteelt. De plantaardige productie vertegenwoordigde, vóór 1940, slechts 25 % van de jaarlijkse inkomsten van de landbouw.

De Belgische landbouw is, hoofdzakelijk, een verwerkende nijverheid. Het grootste deel van de grondstoffen die hij nodig heeft werden vóór de oorlog geleverd door het buitenland. Wij voerden, inderdaad, gemiddeld 2 miljoen ton veevoeder in. Indien een ton op 3.000 frank wordt geschat, vertegenwoordigt dit een invoer van meer dan 6 milliard.

6. De oorlog en de Duitse bezetting hebben de Belgische landbouw gedwongen een inspanning te doen om in zijn eigen behoeften te voorzien. Onze veestapel is in de loop van die jaren geslonken, terwijl de bezaaiingen van plantaardige aard toenamen.

Sedert de bevrijding hebben de landbouwers, gedreven door een natuurlijke reactie, een neiging om terug te keren naar de vroegere toestand. In die poging tot aanpassing moet, ten minste gedeeltelijk, de reden worden gezocht van het nog betrekkelijk laag peil van onze landbouwproductie ten opzichte van die van vóór de oorlog. De tegenwoordige productie bereikt slechts 80 % van de vooroorlogse.

Het is duidelijk, dat het onmogelijk is aan onze landbouw dit kenmerk van verwerkende nijverheid, gericht op de voortbrengst van eetwaren van grote waarde, te ontnemen. Hij zal, evenwel, voor nieuwe problemen komen te staan :

a) Het is waarschijnlijk op het gebied van de landbouw, dat de Overeenkomst van de Tolunie, die ons met Nederland bindt, de meest kiese problemen zal doen rijzen.

Indien de nijverheden van de twee landen elkaar in ruime mate aanvullen, dan is integendeel hun landbouwstructuur en -voortbrengst zo niet volledig dezelfde, dan toch nauw gelijklopend. Benelux zal ongetwijfeld als economisch geheel een invoerder van graangewassen blijven, maar het zal tuinbouwproducten en producten van dierlijke aard uitvoeren.

Daar de productievoorwaarden gelijk zijn, moeten onze kostprijzen worden teruggebracht op het peil van de Nederlandse prijzen.

Wij zullen, bovendien, onze positie op de buitenlandse afzetgebieden moeten verstevigen door kwaliteitsproductie.

b) De landen die tot vóór de oorlog Europa voorzien hadden van plantaardige producten, hebben sedert dien op grote schaal de productie ondernomen van fabrikaten van dierlijke aard. Op dat gebied moeten wij ons verwachten, enerzijds, aan grote moeilijkheden om ons te bevoorraden in voedergraangewassen en, anderzijds, aan een zeer ernstige concurrentie vanwege die landen op onze markt.

contrainte par les circonstances à une production de haute valeur intrinsèque. Elle s'est spécialisée particulièrement dans le domaine horticole et les spéculations animales. La production des végétaux ne représentait, avant 1940, que 25 % des revenus annuels agricoles.

L'agriculture belge est une industrie essentiellement transformatrice. La grosse part des matières premières dont elle a besoin lui était, avant guerre, fournie par l'étranger. Nous importions, en effet, une moyenne de 2 millions de tonnes d'aliments fourragers. En estimant la tonne à 3.000 francs, cela représenté une importation de plus de 6 milliards.

6. La guerre et l'occupation allemande ont contraint l'agriculture belge à un effort vers l'autarcie. Notre cheptel a diminué au cours de ces années, tandis que augmentaient les emblavements consacrés à la production végétale.

Par une réaction toute naturelle, dès la libération, les cultivateurs ont eu tendance à retourner à la situation antérieure. Il faut rechercher, en partie tout au moins, dans cet effort d'adaptation, une des raisons du niveau encore relativement bas de notre production agricole par rapport à celui d'avant-guerre. Il n'atteint encore que 80 % de celui-ci.

Il est évident qu'il est impossible d'enlever à notre agriculture nationale ce caractère d'industrie transformatrice, produisant des denrées de haute valeur. Elle va néanmoins se trouver devant des problèmes nouveaux :

a) C'est vraisemblablement dans le domaine agricole que la Convention de l'Union Douanière, nous liant avec les Pays-Bas, posera les problèmes les plus délicats.

Si les industries des deux pays sont, dans une large mesure, complémentaires, leur structure agricole, leur production, par contre, sont sinon absolument identiques, du moins étroitement parallèles. Benelux restera sans doute un complexe économique-importateur de céréales, mais il deviendra exportateur de tous les produits horticoles et animaux.

Les conditions de production étant égales, nos prix de revient devront être ramenés au niveau hollandais.

De plus, nous devons donc être à même, par une production de qualité, d'assurer nos débouchés extérieurs.

b) Les pays qui, jusqu'avant-guerre, avaient approvisionné l'Europe en produits végétaux, se sont lancés depuis lors dans la production massive de produits finis de nature animale. Nous devons nous attendre dans ce domaine à rencontrer, d'une part, de plus grandes difficultés d'approvisionnement en céréales fourragères et, d'autre part, à devoir lutter contre une très sérieuse concurrence de ces pays sur notre marché.

c) Het ontwerp van handelsovereenkomst van de Verenigde Naties beoogt in zijn geheel een grotere vrijheid van het ruilverkeer.

Indien zij er, enerzijds, toe strekt de buitensporige prijschommelingen te vermijden, een billijke prijs vast te stellen zowel voor de verbruikers als voor de producenten, de dumping en de procédé's van oneerlijke concurrentie te veroordelen, berooft zij ons, anderzijds, van doeltreffende beschermingsmiddelen.

Onze landbouw moet, terwijl hij de hoofdkenmerken van zijn structuur bewaart, in staat zijn het hoofd te bieden aan die nieuwe toestand en aan de ernstige concurrentie die hij zal ondervinden.

De Staat moet hem die aanpassing vergemakkelijken door hem te helpen:

- a) zijn rendement te verhogen;
- b) de hoedanigheid van zijn producten te verbeteren;
- c) de exploitatiekosten te verminderen;
- d) hem normale afzetgebieden te verzekeren, zowel op de binnenlandse als op de buitenlandse markten.

Men kan van een bedrijfstak die 300.000 bedrijfshoofden telt niet verlangen, dat hij uit zichzelf en op eigen kracht het hoofd zou bieden aan die nieuwe toestanden.

De Regering is verplicht de onontbeerlijke middelen voor wetenschappelijke opzoekingen en de noodzakelijke vulgarisatiemethodes te zijner beschikking te stellen.

Het is eveneens de taak van de Regering, de algemene richting van de economische landbouwpolitiek te bestuderen, en de landbouwkringen te helpen zich te organiseren ten einde een rationeler verdeling van hun productie te verzekeren.

I. — Plantaardige landbouwproductie.

Op dat gebied dient, in hoofdzaak, te worden gestreefd naar volgende doeleinden:

1° zoveel mogelijk veevoeder met hoog albuminegehalte voort te brengen, ten einde onze landbouw zoveel mogelijke van de buitenlandse markten onafhankelijk te maken;

2° niettemin, in de streken waar hoge opbrengsten kunnen verwacht worden, broodgraangewassen, zoals tarwe en spelt, te behouden, daar de intensiteit van de teelt ons in staat stelt het tegen de buitenlandse mededinging vol te houden.

Ten einde dit doel te bereiken, moeten wij het volgende nastreven:

- 1) verhoging van het rendement;
- 2) daling van de kostende prijzen door uitbreiding van de mechanisatie;
- 3) studie en tenuitvoerlegging van de beste procédé's in zake rationele bewaring en aanwending van voederproducten.

c) Le projet de charte commerciale des Nations Unies vise dans son ensemble à une liberté plus grande des échanges.

Si elle tend à éviter les fluctuations désordonnées des prix et à établir un prix équitable tant pour les consommateurs que pour les producteurs, si elle condamne le dumping et le procédé de concurrence déloyale, elle nous prive de moyens efficaces de protection.

L'agriculture doit être à même, tout en continuant à garder les caractéristiques essentielles de sa structure, de faire face à cette situation nouvelle et à la dure concurrence qu'elle devra affronter.

L'Etat se doit de lui faciliter cette adaptation en l'aidant:

- a) à augmenter ses rendements;
- b) à améliorer la qualité de ses produits;
- c) à réduire ses frais d'exploitation;
- d) à lui assurer des débouchés normaux, tant sur les marchés intérieurs que sur les marchés extérieurs.

On ne peut demander à une branche de l'économie, comptant 300.000 chefs d'exploitation, de faire face par elle-même à ces situations nouvelles.

Le Gouvernement se doit de mettre à sa disposition l'indispensable appareil de recherches scientifiques et les méthodes de vulgarisation nécessaires.

C'est au Gouvernement également qu'il appartient d'étudier l'orientation générale de la politique économique agricole, d'aider le monde agricole à s'organiser en vue d'assurer une distribution plus rationnelle de sa production.

I. — Production végétale agricole.

Le but essentiel à poursuivre en ce domaine est

1° d'arriver à produire la plus grande quantité possible d'aliments fourragers à haute teneur en albumine, afin de libérer au maximum notre agriculture de la dépendance des marchés extérieurs;

2° de maintenir néanmoins, dans les régions où peuvent être escomptés de hauts rendements, des céréales panifiables, telles que le froment et l'épeautre, l'intensité de la culture nous permettant de soutenir la concurrence étrangère.

En vue d'atteindre ce but, nous devons nous fixer les objectifs suivants:

- 1) l'augmentation des rendements;
- 2) la baisse des prix de revient, par l'extension de la mécanisation;
- 3) l'étude et la mise en œuvre des meilleurs procédés de conservation et d'utilisation rationnelle des produits fourragers.

Die doeleinden kunnen alleen bereikt worden, indien ter beschikking van de landbouw uitstekend uitgeruste opzoekingscentra worden gesteld en indien bij onze landbouwers een voorlichtings- en vulgarisatiewerk wordt ingezet betreffende de gegevens van de wetenschappelijke techniek.

Opzoekingscentra.

Wat de opzoekingen betreft, moet men :

1° de reeds weldoende actie van het Station voor de veredeling van planten voor uitgebreide teelten, te Gembloux, uitbreiden. De uitslagen die door dit station werden geboekt in zake veredeling van tarwe, haver, rogge, aardappelen en bieten zijn merkwaardig. Men moet dit station toelaten zijn bedrijvigheid uit te breiden tot spelt en wintergerst. Het moet eveneens in staat zijn de beste gerstvariëteiten voort te telen, die uit het buitenland afkomstig zijn, en voor de bevoorrading waarvan wij volledig van de internationale markt afhangen ;

2° het Station voor de veredeling van veevoederplanten van het centrum te Gent aanzienlijk uitbreiden.

Op dit gebied, moet nog nagenoeg alles worden gedaan, en er kan een onmetelijke vooruitgang worden gemaakt, die ons zou in staat stellen in merkelijke mate het veevoeder voort te brengen waarvoor wij van het buitenland afhangen ;

3° aan het Station voor Landbouwphysica en -scheikunde te Gembloux de onontbeerlijke uitbreiding geven : de wetenschappelijke studie van de bodem, o.m. de pedologie, wordt een van de leidende takken van de landbouwtechniek ;

4° de actie van het Station voor boerderijbouw te Gembloux aan moedigen, ten einde de landbouw te leiden in de richting van een rationele mechanisatie.

Die verschillende stations moeten eveneens worden voorzien van het onontbeerlijk wetenschappelijk materieel.

Vulgarisatie.

De actie van het Departement mag daar niet ophouden. Het is nodig de gegevens en methoden die door de opzoekingsstations werden vastgesteld, te vulgariseren.

Het staat buiten kijf, dat het rendement van het Departement hoofdzakelijk afhangt van zijn personeel van de buitendiensten, dat de rol van voorlichter, vulgarisator en raadgever van de landbouwklasse moet vervullen.

Alleen deze methode kan een rechtstreekse en blijvende invloed uitoefenen op de landbouwersmassa.

De teeltmethoden, het oordeelkundig gebruik der meststoffen, met inachtneming van de lessen der pedologie, de rationalisatie van de arbeid, de mechanisatie, de strijd tegen de schadelijke krachten doen vraagstukken rijzen die zo ingewikkeld zijn, dat onze landbouwers er geen gepaste oplossingen kunnen op vinden zonder de medewerking van technici :

Ces objectifs ne peuvent être atteints qu'en mettant à la disposition de l'agriculture des centres de recherches parfaitement équipés et qu'en entreprenant auprès de nos cultivateurs une œuvre d'éducation et de vulgarisation des données de la technique scientifique.

Centres de Recherches.

En ce qui concerne la recherche, il importe :

1° de développer l'action, déjà bienfaisante, de la Station d'amélioration des plantes de grande culture de Gembloux. Les résultats obtenus par cette station, en ce qui concerne la sélection du froment, de l'avoine, du seigle, des pommes de terre et des betteraves sont remarquables. Il importe qu'on lui permette d'étendre son activité à l'épeautre et à l'escourgeon. Elle doit également être à même de multiplier les meilleures variétés d'orge qui sont d'origine étrangère et pour l'approvisionnement desquelles nous dépendons totalement du marché international ;

2° de donner une extension extrêmement sensible à la Station d'amélioration des plantes fourragères du centre de Gand.

Dans ce domaine, à peu près tout reste à faire, et des progrès immenses peuvent être réalisés dans ce secteur, nous permettant ainsi de produire dans une mesure appréciable les aliments fourragers pour l'approvisionnement desquels nous dépendons de l'étranger ;

3° de donner à la Station de Physique et de Chimie agricoles du Centre de Gembloux l'extension indispensable : l'étude scientifique des sols, notamment la pédologie, devient une des branches maîtresses de la technique agricole ;

4° de promouvoir l'action de la Station de Génie Rural de Gembloux, afin d'orienter l'agriculture vers une mécanisation rationnelle.

Il convient également de doter ces différentes stations du matériel scientifique indispensable.

Vulgarisation.

L'action du Département ne peut s'arrêter là. Il importe de vulgariser les données et méthodes mises au point par ces stations de recherches.

Il apparaît comme incontestable que le rendement du Département dépend essentiellement de son personnel extérieur, qui doit jouer le rôle d'éducateur, de vulgarisateur et de conseiller de la classe agricole.

Seule cette méthode permet d'avoir une influence directe et constante sur la masse des agriculteurs.

Les méthodes culturales, l'emploi judicieux des engrais, en tenant compte des enseignements de la pédologie, la rationalisation du travail, la mécanisation, la lutte contre les agents déprédateurs posent des problèmes d'une complexité telle que nos cultivateurs ne peuvent y apporter les solutions appropriées sans le concours de techniciens.

1° Om die menigvuldige opdrachten uit te voeren, beschikt het Departement thans slechts over 38 landbouwkundigen, die belast zijn met menigvuldige administratieve opdrachten en hun essentiële rol niet meer op doeltreffende wijze kunnen vervullen.

Het aantal van die ambtenaren moet merkkelijk verhoogd worden en naast hen, moet een vrij aanzienlijk aantal assistentenlandbouwkundigen worden voorzien, die voortdurend in contact zouden blijven met de landbouwers.

2° De Diensten voor de Boerderijbouw in het Departement van Landbouw zijn nog in staat van wording: een politiek van rationele mechanisatie kan slechts worden verwezenlijkt indien de centrale studiediensten merkkelijk worden gestoffeerd;

3° Men schat, anderzijds, dat de woekerdieren en -planten aan onze teelten schade toebrengen, die geraamd wordt op 25 % van de productie.

Het blijkt onontbeerlijk, een doeltreffende phytopathologische dienst in te richten, door een bepaald aantal personeelsleden van de buitendiensten aan te wijzen, die zich op die strijd hebben toegelegd;

4° Tenslotte, is een rationele vulgarisatie niet denkbaar, indien het Departement van Landbouw niet in staat is de grote massa van de landbouwers te beïnvloeden, door haar levendige voorbeelden van praktische verwezenlijkingen voor ogen te houden.

Er kan geen sprake van zijn, Staatsmodelhoeven op te richten. Daarentegen, zou het wenselijk zijn dat de Staat zekere vooruitstrevende landbouwers kon helpen bij het inrichten van standaard-exploitaties, zowel in het opzicht van de rationele inrichting der gebouwen en van de mechanisatie als van de teeltmethoden. Er moet *te dien einde* een aanzienlijk krediet worden voorzien. In bijlage I bij deze nota, worden de bijzonderheden opgegeven van de jaarlijkse uitgaven die uit die verschillende hervormingen zullen voortvloeien. Daarnaast, wordt de jaarlijkse stijging van het rendement opgegeven, die van de beoogde actie kan worden verwacht. De stijgingen van het rendement werden op zeer gematigde wijze berekend. Zo wordt, theoretisch, aangenomen dat het rendement van de Belgische weiden zou kunnen verdubbeld worden door een strengere teeltkeuze van het zaad, een rationeler perceelsgewijze exploitatie, de uitbreiding der moderne methoden in zake bewaring: inkuilen en drogen. Wij hebben nochtans slechts gerekend op een rendementsverhoging in droge stof van één ton per hectare, tegenover een huidig rendement van 4 ton.

Wat het broodgraan betreft, zou gemakkelijk een rendementsverhoging van 20 tot 30 % kunnen bereikt worden.

Welnu, wij hebben de vermoedelijke verhoging geraamd op 10 %. Zo hebben wij eveneens de wegens de uitbreiding der phytopathologische diensten te verwezenlijken besparingen slechts geraamd op 10 %. Wij bekommen aldus een rendementsverhoging die men redelijkerwijze kan vaststellen op ongeveer 2 milliard frank, tegenover een jaarlijkse uitgave van 36.200.000 fr. (bijlage I).

1° Pour remplir ces multiples tâches, le Département ne dispose actuellement que de 28 agronomes qui, chargés de multiples besognes administratives, ne parviennent plus à remplir avec efficience leur rôle essentiel.

Il importe d'augmenter très sensiblement le nombre de ces agents et de prévoir, auprès d'eux, un nombre assez élevé d'agronomes-assistants, qui seraient à même d'établir un contact permanent et suivi avec les cultivateurs.

2° Les services du Génie Rural sont embryonnaires au Département de l'Agriculture: une politique de mécanisation rationnelle ne peut se réaliser qu'en étoffant sensiblement les services centraux d'étude.

3° On estime, d'autre part, que les parasites de nos cultures provoquent des dégâts estimés à 25 % de la production.

Il apparaît indispensable d'organiser un service phytopathologique efficient, en désignant un certain nombre d'agents des services extérieurs spécialisés dans cette lutte.

4° Enfin, une vulgarisation rationnelle ne peut se concevoir, si le Département de l'Agriculture n'est pas à même d'agir sur la grande masse des cultivateurs, en lui mettant sous les yeux des exemples vivants de réalisations pratiques.

Il ne peut être question de créer des fermes modèles d'Etat. Par contre, il serait souhaitable que le Département puisse aider certains cultivateurs progressistes à mettre au point des exploitations-types, tant sous le rapport de l'agencement rationnel des bâtiments et de la mécanisation que sous le rapport des méthodes culturales. Un crédit important doit être prévu *dans ce but*. L'annexe I, jointe à la présente note, donne le détail des dépenses annuelles qui résulteraient de ces diverses réformes. Il indique, en regard, l'accroissement annuel de rendement que l'on peut attendre de l'action projetée. Les augmentations de rendement ont été calculées de façon extrêmement modérée. Ainsi, théoriquement, on estime que les rendements des prairies belges pourraient être doublés par une sélection plus poussée des semences, par une exploitation parcellaire plus rationnelle, par l'extension des méthodes modernes de conservation, ensilage et séchage. Nous n'avons cependant tablé que sur une augmentation de rendement en matière sèche d'une tonne à l'hectare, contre un rendement actuel de 4 tonnes.

En ce qui concerne les céréales, il serait possible d'atteindre aisément une augmentation de rendement de l'ordre de 20 à 30 %.

Or, nous avons estimé l'augmentation probable à 10 %. De même, nous n'avons estimé qu'à 10 % les économies à réaliser par l'extension des services phytopathologiques. Nous arrivons ainsi à une augmentation de rendement que l'on peut raisonnablement estimer aux environs de 2 milliards de francs, contre une dépense annuelle de 36.200.000 francs (annexe I).

II. — Tuinbouw.

De waarde van de Belgische tuinbouwproductie kan thans worden geraamd op ongeveer 6 milliard.

De tuinbouw maakt het type van de intensieve exploitatie bij uitstek uit, die zich in België opdringt wegens de dichtheid van zijn bevolking en het gehalte van zijn werkkrachten. Het is nodig, op dit gebied, de actie van de opzoekingsstations in de hand te werken: dat van Gent, dat zich in het bijzonder bezighoudt met sierplanten; dat van Gemblours, dat zich toelegt op teeltkeuze en veredeling der groente- en fruitplanten.

Ten einde de vulgarisatieactie van het Departement te versterken, zou het eveneens gewenst zijn in het Hoofdbestuur een aanvullend Tuinbouwadviseur te voorzien.

In bijlage II, worden de op dit gebied voorziene uitgaven geraamd op 985.000 frank en de verwachte verhoging van het rendement op 500 miljoen huidige frank.

Rekening houdend met de ver gedreven specialisatie van die tak, achten wij het voorzichtiger de vermoedelijke rendementsverhoging slechts vast te stellen op 5 %. Er valt, bovendien, op te merken dat de actie van de stations voor Boerderijbouw, voor Landbouwphysica en -scheikunde eveneens voordeel zou opleveren voor de tuinbouw.

III. — Producten van dierlijke aard.

Zo komen wij tot de voornaamste sector van de Belgische landbouw-economie, de sector van de dierlijke producten, die alleen 75 % van onze landbouwproductie vertegenwoordigt.

Het is eveneens die sector die het gevoeligst zal zijn, vooral wat de zuivelproducten betreft, aan de weerslag van de Benelux-akkoorden. Op dat gebied is dringende actie geboden.

De pogingen van het Departement van Landbouw moeten vooral gericht zijn op:

1° de versterking van de strijd tegen de veeziekten, die gemiddeld per jaar 1.630.000.000 frank kost aan onze economie (zie bijlage III);

2° de verhoging van de rendementen, vooral in de sectoren van de zuivelproducten en van de hoenderteelt;

3° de valorisatie van onze zuivelproducten en bijproducten.

Die uitslag kan slechts bekomen worden indien onze opzoekings- en studieinrichtingen op doelmatige wijze worden uitgerust:

1° Het Nationaal Veeartsenijkundig Instituut moet in staat worden gesteld zijn zending volledig te vervullen. Het moet inzonderheid zo spoedig mogelijk de nodige hoeveelheden entstof tegen mond- en klauwzeer voortbrengen, die ons moeten toelaten die gevaarlijke veeziekte definitief te overwinnen,

II. — Horticulture.

La valeur de la production horticole belge peut être estimée actuellement à environ 6 milliards.

L'horticulture constitue par excellence le type de l'exploitation intensive qui s'impose à la Belgique par la densité de sa population et la haute qualité de sa main-d'œuvre. Il importe, dans ce domaine, de promouvoir l'action des stations de recherches: celle de Gand, qui s'occupe spécialement des plantes ornementales; celle de Gembloux, qui s'adonne à la sélection et à l'amélioration des plantes maraîchères et fruitières.

Afin de renforcer l'action de vulgarisation du Département, il serait souhaitable également de prévoir à l'Administration Centrale un Conseiller d'Horticulture supplémentaire.

L'annexe II chiffre les dépenses envisagées dans ce domaine à 985.000 francs et estime à 500 millions de francs actuels l'augmentation des rendements à escompter.

Tenant compte de la spécialisation très poussée de cette branche, nous estimons plus prudent de n'évaluer qu'à 5 % l'augmentation possible des rendements. Il y a lieu de noter, en outre, que l'action des stations de Génie rural, de Physique et de Chimie agricoles, bénéficierait également à l'horticulture.

III. — Produits animaux.

Nous abordons ainsi le secteur essentiel de l'économie agraire belge, le secteur des spéculations animales qui, à lui seul, représente 75 % de notre production agricole.

C'est également ce secteur qui sera le plus sensible, surtout en ce qui concerne les produits laitiers, aux répercussions des accords Benelux. Une action énergique s'impose d'urgence dans ce domaine.

L'effort du Département de l'Agriculture doit porter essentiellement:

1° sur l'intensification de la lutte contre les maladies du cheptel qui coûte, bon an mal an, 1.630.000.000 de francs à notre économie (voir annexe III);

2° sur l'augmentation des rendements surtout dans les secteurs laitiers et avicoles;

3° sur la valorisation de nos produits et sous-produits laitiers.

Ce résultat ne peut être atteint qu'en équipant de façon efficiente nos établissements de recherches et d'études:

1° L'Institut National Vétérinaire doit être mis à même de remplir complètement sa mission. Il lui incombe notamment de produire le plus rapidement possible les quantités de vaccin anti-aphteux, qui nous permettra de vaincre définitivement cette dangereuse maladie épizootique.

Wijzen wij er op dat wij, in dat opzicht, tot dusver volledig van het buitenland afhankelijk zijn.

Tijdens het dienstjaar 1947, hebben wij 12 miljoen uitgegeven aan deviezen voor de aankoop van entstof in Zwitserland en Zweden.

Indien de voorgestelde kredieten ons worden toegestaan, zal België in staat zijn zelf de onontbeerlijke hoeveelheden entstof voort te brengen. De werkdadigheid van die entstof is van die aard dat het ons aldus zeer spoedig mogelijk zal zijn die ziekte volledig uit te roeien.

2° De Zuivelstations van de centra Gent en Gembloux moeten in staat worden gesteld hun actie voort te zetten en uit te breiden; een dergelijke actie alleen zal onze zuivelnijverheid toelaten zich te ontwikkelen volgens de meest moderne techniek en het hoofd te bieden aan de Nederlandse concurrentie.

3° De studie van de rationele voeding van de dieren, de controle op de hoedanigheid van de in de handel gebrachte voeders zijn hoofdfactoren voor de verbetering van het rendement.

De Zoötechnische stations van Gent en Gembloux, de Rijkslaboratoria voor ontleding moeten in staat worden gesteld hun opdrachten te vervullen.

4° De Staat moet ook subsidies verlenen aan de private opzoekingscentra die actief medewerken aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang.

De actie van die wetenschappelijke instellingen zou vergeefs zijn, indien het Departement van Landbouw niet over de nodige middelen beschikt om zijn opvoedende en vulgarisatietaak te vervullen :

1° De Dienst voor Veeartsenijkundige Inspectie moet de strijd tegen de veeziekten op stelselmatige wijze organiseren. Maar zijn taak blijft niet tot daar beperkt. Hij moet de gezondheidscontrole op de dierlijke producten verzekeren en, door de opleiding van de landbouwers, de voorbehoedende strijd tegen de ziekten organiseren. Het is, o.m., de taak van de veeartsenijkundige inspecteurs een veel krachtiger actie dan tot dusver op touw te zetten tegen de rundertuberculose. Die ziekte veroorzaakt elk jaar een merkbare schade aan onze veestapel.

Anderzijds, kan men onmogelijk een noemenswaardige verhoging van het melkverbruik verwachten, zo niet binnen enkele jaren de rundertuberculose praktisch volledig is overwonnen. Die actie kan slechts tot een goed einde worden gebracht, indien men het huidige kader van veeartsenijkundige inspecteurs aanvult en hun weddeschaal aanpast aan die van de veeartsenijkundige inspectie van het Departement van Volksgezondheid; dit is inderdaad een onontbeerlijke voorwaarde voor een voldoende werking. De studie- en coördinatie diensten van de middelen in de strijd tegen de besmettelijke ziekten moeten versterkt worden.

2° Anderzijds rust op de Dienst van de Veeteelt de taak de veredeling verder door te drijven en spoedig onze veestapel te verbeteren, ten einde het rendement te verhogen. Hij moet bovendien de ontwikkeling volgen van het ren-

Signalons à cet égard que, jusqu'à présent, nous dépendons entièrement de l'étranger.

Au cours de l'exercice 1947, nous avons dépensé 12 millions de devises pour des achats de vaccin en Suisse et en Suède.

Si les crédits proposés nous sont accordés, la Belgique sera à même de produire elle-même les quantités de vaccin indispensables. L'efficacité de ce vaccin est telle qu'il nous sera ainsi possible dans un avenir tout proche de supprimer radicalement cette maladie.

2° Les Stations laitières des centres de Gand et de Gembloux doivent être mises à même de poursuivre et d'étendre leur action qui, seule, permettra à notre industrie laitière de se développer suivant les techniques plus modernes et de résister à la concurrence hollandaise.

3° L'étendue de l'alimentation rationnelle des animaux, le contrôle de la qualité des aliments mis dans le commerce sont des facteurs essentiels de l'amélioration des rendements.

Les Stations de Zootechnie de Gand et de Gembloux, les Laboratoires d'Analyses de l'Etat doivent être mis à même de remplir leurs tâches.

4° L'Etat se doit également de subsidier les Centres de Recherches privés qui collaborent activement au progrès scientifique et technique.

L'action de ces établissements scientifiques serait vaine si le Département de l'Agriculture ne dispose pas de moyens voulus pour remplir son rôle éducatif et vulgarisateur :

1° Il appartient au Service de l'Inspection Vétérinaire d'organiser de façon systématique la lutte contre les maladies épizootiques. Mais là ne se borne pas son rôle. Il se doit d'assurer le contrôle sanitaire des produits animaux et d'organiser la lutte préventive contre les maladies, par la formation des cultivateurs. C'est aux Inspecteurs vétérinaires, notamment, qu'il appartiendra d'entreprendre une action infiniment plus vigoureuse que celle que nous avons connue jusqu'à présent contre la tuberculose bovine. Cette maladie inflige annuellement un dommage des plus sensible à notre cheptel.

D'autre part, il n'est pas possible d'espérer une extension appréciable de la consommation du lait, si d'ici quelques années la tuberculose bovine n'est pas à peu près complètement vaincue. Cette action ne peut être menée à bien qu'en étoffant le cadre actuel de l'Inspection vétérinaire et en ajustant ses barèmes à ceux consentis à l'Inspection vétérinaire du Département de la Santé Publique, indispensable condition d'un recrutement satisfaisant. Les services d'études et de coordination des moyens de lutte contre les maladies contagieuses doivent être renforcés.

2° C'est au Service de l'Elevage, d'autre part, qu'incombe la tâche de poursuivre la sélection et d'améliorer rapidement l'ensemble du bétail, en vue d'augmenter son rendement. De plus, il doit suivre l'évolution des

dement van het grootste deel van de veestapel en er zorg voor dragen, dat deze het meest rationele voeder ontvangt.

Die taak wordt thans verzekerd door een tamelijk beperkte centrale dienst en door negen veeteeltconsulenten in buitendienst. De werkmiddelen van die dienst moeten merkkelijk worden uitgebreid, nl. door de verdubbeling van het aantal veeteeltconsulenten. Zij zullen hun onmisbare assistenten vinden in het kader van de op de begroting voor 1948 reeds voorziene zuivelmonitors. Hun opdracht bestaat er in, nauw samen te werken met de ongeveer 2.000 veebonden die over alle streken van het land zijn verspreid. De rundveebonden streven een dubbel en onderscheiden doel na:

1) enerzijds, hebben de verenigingen van kwekers tot opdracht kernen van keurvee te vormen en te ontwikkelen. Het is meer dan ooit van belang de melkgifte van dit vee te ontwikkelen. De noodzakelijke uitbreiding van de controle op de melkgifte van die dieren veronderstelt een verhoging van de aan de kwekersverenigingen toegekende subsidiën. De nieuwe subsidie van 2.200.000 frank zou de bijkomende controle mogelijk maken van 11.000 melkkoaien.

De veekweekverenigingen vervullen dus een noodzakelijke zoötechnische opdracht. Alleen de vorming van keurkernen kan een verbetering mogelijk maken van de verschillende inlandse rassen.

2) De exploitatieverenigingen vervullen, integendeel, een hoofdzakelijk economische taak: door de controle van het rendement in functie van de voeding, maken zij het de massa van de landbouwers mogelijk de verliesposten uit te schakelen.

Alleen door hun tussenkomst kan de werking van het Departement zijn invloed doen gelden op onze kwekerijen in hun geheel. De begroting van 1948 voorziet voldoende kredieten om de controle mogelijk te maken van 35.000 dieren in de exploitatieverenigingen; dit cijfer moet zo spoedig mogelijk tot 100.000 eenheden worden opgevoerd.

*
**

De actie van de Veeartsenijkundige Dienst, in zijn strijd tegen de tuberculose, gebeurt eveneens door bemiddeling van verenigingen ter bestrijding van tuberculose die door de Staat worden gesubsidieerd. Een merkbare verhoging van die subsidies is eveneens geboden.

Ten slotte, moeten ook de actiemiddelen van de Dienst voor de Veeteelt worden uitgebreid op het gebied van de « kleinveeteelt », en in 't bijzonder op het gebied van de hoenderteelt. Met dat doel wordt een zekere kaderuitbreiding voorzien.

De techniek van de kunstmatige bevruchting is thans volledig uitgewerkt. Zij laat toe een dubbel doel na te streven:

1) enerzijds, een gezondheidsdoel: dit procédé is, inder-

rendements de la masse du cheptel en lui assurant l'alimentation la plus rationnelle.

Cette tâche est assurée par un service central relativement réduit et par neuf conseillers de zootechnie en service extérieur. Il convient d'augmenter sensiblement les moyens d'action de ce service, notamment en doublant le nombre de conseillers de zootechnie. Ils trouveront, dans le cadre des moniteurs laitiers déjà prévus au budget de l'année 1948, leurs indispensables assistants. Leur mission consiste, en effet, à collaborer étroitement à l'action des quelques 2.000 sociétés d'élevage existant dans toutes les régions du pays. Les Sociétés d'élevage bovin poursuivent deux buts distincts:

1) d'une part, les syndicats d'élevage ont pour mission de créer et de développer des noyaux de bétail d'élite. Plus que jamais, il importe de développer les qualités laitières de ce bétail. L'extension nécessaire du contrôle laitier de ces animaux comporte l'augmentation des subside affectés aux syndicats d'élevage. Le subside nouveau de 2.200.000 francs permettrait le contrôle supplémentaire de 11.000 vaches laitières.

Les syndicats d'élevage remplissent donc une indispensable mission zootechnique. Seule, la création de noyaux d'élite peut permettre une amélioration des différentes races indigènes.

2) Les syndicats d'exploitation ont par contre un tâche essentiellement économique: contrôlant les rendements en fonction de l'alimentation, ils permettent à la grande masse des cultivateurs l'élimination des non-valeurs.

C'est par leur intermédiaire seul que l'action du Département sur l'ensemble de nos élevages pourra se faire sentir. Le budget de 1948 prévoit des crédits suffisants pour permettre le contrôle de 35.000 bêtes dans les Syndicats d'Exploitation; il convient dans le plus bref délai possible d'augmenter ce chiffre de 100.000 unités.

*
**

L'action du Service vétérinaire, dans la lutte contre la tuberculose, s'exerce également par l'intermédiaire de sociétés de lutte contre la tuberculose subsidiée par l'Etat. Une augmentation sensible de ces subside s'impose également.

Enfin, il importe également de développer les moyens d'action du Service de l'Elevage dans le domaine des « petits élevages » et de l'aviculture tout spécialement. Une certaine extension de cadre est prévue dans ce but.

L'insémination artificielle est une technique actuellement parfaitement mise au point. Elle permet de poursuivre un double but:

1) but sanitaire, d'une part; ce procédé constitue, en

daad, het beste middel in de strijd tegen de voortplantingsziekten die, sedert enkele jaren, bijzonder grote verworpsingen aanrichten in onze veestapel;

2) anderzijds, een zoötechnisch doel: dit procédé laat toe de werking van de keurstieren op de massa van onze veestapel te vertienvoudigen. Dank zij de veralgemening van die techniek lijdt het geen twijfel, dat de systematische veredeling van onze veestapel veel sneller vorderingen zal maken dan vóór een tiental jaren kon worden voorzien.

Bijlage IV geeft de uitgaven voortvloeiend uit dit ontwerp, hetzij 32.697.300 frank, tegenover een vermoedelijke productieverhoging van 1.947.500.000 frank.

IV. — Bosbouwproductie.

Het Bestuur van Waters en Bossen vervult een rol van heel bijzondere aard: het dient ongetwijfeld de particuliere eigenaars van bossen raad te geven en voor te lichten, maar eveneens het bosdomein van provinciën en gemeenten te beheren.

De beboste oppervlakte in België bedraagt 541.000 Ha., waarvan 280.000 Ha. toebehoren aan particulieren en 261.000 Ha. domeinbossen en gemeentebossen uitmaken.

Het is opvallend dat, indien men dit Bestuur in staat stelt zijn rol beter te vervullen, de voordelen die de Staat en de openbare besturen er uit halen onmiddellijk en rechtstreeks voelbaar zullen zijn. Men dient, op dit gebied zoals op alle andere, het rendement van onze bossen te verhogen. Zij brachten vóór de oorlog 1.400.000 m³ voort, terwijl het land 3.700.000 m³ verbruikte. Ingevolge het buitensporige hakken tijdens de oorlog, bedraagt onze huidige productie slechts ongeveer 1.100.000 m³. Men mag echter voorzien dat zij spoedig het vroegere peil zal bereiken. Het spreekt vanzelf dat het nutteloos is te hopen dat wij in onze behoeften volledig zullen kunnen voorzien, doch 's lands bedrijfsleven kan slechts voordeel halen uit een verhoogde inlandse productie. Men dient eveneens de studie van het economisch aspect van onze bosbouw te ontwikkelen en onze productie te leiden, met inachtneming van de huidige en toekomstige behoeften van ons verbruik.

De jongste vooruitgang van de biologie op het gebied van de bosbouw laat ons toe te hopen dat de systematische selectie van aan de verschillende stations aangepaste variëteiten het rendement van onze bossen merkbaar zal verhogen. Ook hier dient, op het gebied van de opzoekingsstations in zake bosbouw, een inspanning te worden gedaan die des te krachtiger dient te zijn daar aan die kwestie tot dusver nog geen voldoende aandacht werd geschonken.

Anderzijds, heeft de taak van het personeel van de buitendiensten van Waters en Bossen zich in de loop van de jongste jaren aanzienlijk uitgebreid. Het kader van dit personeel werd meer dan 30 jaar geleden vastgesteld.

effet, le meilleur moyen de lutte contre les maladies de la reproduction qui, depuis quelques années, causent dans notre cheptel des ravages particulièrement graves;

2) but zoötechnique, d'autre part; ce procédé permet de décupler l'action des taureaux d'élite sur la masse de notre cheptel. Grâce à la généralisation de cette technique, il ne peut faire de doute que la sélection systématique du cheptel fera des progrès infiniment plus rapides que ceux que l'on pouvait prévoir, il y a une dizaine d'années.

L'annexe IV établit les dépenses résultant de ce projet, soit 32.697.300 francs, contre une augmentation de la production estimée à 1.947.500.000 francs.

IV. — Production sylvicole.

L'Administration des Eaux et Forêts joue un rôle revêtant un caractère tout spécial: il lui appartient sans doute de conseiller et d'éclairer les propriétaires particuliers de bois, mais il lui appartient également de gérer le domaine forestier des provinces et des communes.

L'étendue boisée, en Belgique, est de 541.000 Ha., dont 280.000 Ha. appartiennent à des particuliers et 261.000 Ha. sont constitués par les forêts domaniales et communales.

Il saute aux yeux qu'en mettant cette Administration à même de mieux remplir son rôle, les bénéfices à en retirer par l'Etat et les pouvoirs publics seront immédiatement et directement palpables. Il importe, dans ce domaine comme dans tous les autres, d'augmenter le rendement de nos forêts. Elles produisaient avant-guerre 1.400.000 m³, alors que le pays consommait 3.700.000 m³. Par suite des coupes excessives effectuées pendant la guerre, notre production actuelle n'est que de 1.100.000 m³ environ, mais on peut prévoir qu'elle atteindra rapidement son niveau antérieur. Il est évidemment vain d'espérer couvrir complètement nos besoins, mais l'économie nationale ne peut que gagner à une production indigène accrue. Il convient également de développer l'étude de l'aspect économique de notre sylviculture et d'orienter notre production, en tenant compte des besoins actuels et futurs de notre consommation.

Les progrès récents de la biologie dans le domaine de la sylviculture permettent d'espérer que la sélection systématique de variétés adaptées aux différentes stations augmentera sensiblement le rendement de nos forêts. Ici aussi, il faudra faire, dans le domaine des stations de recherches forestières, un effort d'autant plus vigoureux que cette question n'a jusqu'à présent pas suffisamment retenu l'attention.

D'autre part, les missions incombant au personnel extérieur des Eaux et Forêts ont sensiblement augmenté au cours des dernières années. Le cadre de ce personnel a été fixé, il y a plus de 30 ans. Depuis lors, les étendues

Sedertdien, zijn de uitgestrekte gronden, die op het einde van de 19e en in het begin van de 20ste eeuw werden bebost, rijp geworden voor exploitatie. Het uitvoeren van het hakken, het toezicht, de steeds ingewikkelder wordende toepassing van de sociale wetten op de arbeiders der domeinbossen hebben het personeel van Water en Bossen overbelast met administratieve opdrachten, terwijl zij in de bossen thuishoren.

Anderzijds, dient dit personeel in staat te zijn zich op de hoogte te houden van de ontwikkeling der techniek in zake bosbouw. Het Departement moet de onontbeerlijke wetenschappelijke uitgaven tot hun beschikking stellen.

De verhoging van onze productie in zake visteelt is niet geheel onbelangrijk. Degelijk gevoerde hydrobiologische opzoekingen kunnen onze visproductie van 600.000 Kg., vóór de oorlog, tot 1 miljoen Kg. opvoeren.

V. — Oriëntering van de landbouweconomie.

Landbouwcoöperatieven — Landbouwkrediet.

De openbare besturen dienen er over te waken dat de voortbrengers normale afzetgebieden vinden, zowel op de binnenlandse als op de buitenlandse markten.

De Studie-, Documentatie- en Voorlichtingsdienst van het Departement dient in staat te zijn die opdracht te vervullen. Hij werd sedert de bevrijding aanzienlijk bezwaard door talrijke contactnamen met het buitenland, die ons door de nieuwe omstandigheden en o.m. de Benelux-overeenkomst werden opgelegd.

Bovendien, dienen regelmatig aan de landbouwers voldoende aanduidingen te worden verstrekt betreffende de economische omstandigheden van de Belgische en buitenlandse landbouw, ten einde ze in staat te stellen zelf te beslissen of het gepast is zekere planten of dierenteelten uit te breiden of te beperken.

Anderzijds, alhoewel wij van nu af mogen zeggen dat het peil van onze landbouw op zekere gebieden dat van Nederland en Denemarken bereikt en deze landen op de voet volgt in andere sectoren, dient men toe te geven dat ons verdelingsstelsel van landbouwproducten en de handelsorganisatie van de productie er van veel te wensen overlaten.

België kan en moet ontzaglijk veel vooruitgang maken in de standardisatie en de voorstelling van de op de markt te brengen producten. De coöperatieve verenigingen dienen er toe bij te dragen om onze 300.000 exploitanten aan te zetten zich op handelsgebied te organiseren.

Tenslotte, is de kwestie van de mechanisatie, in een land zoals het onze, waar de landbouwexploitaties bijzonder verbrokken zijn, van geheel bijzondere aard en doet

considérables de terres boisées à la fin du XIXe siècle et au début du XXe siècle sont actuellement arrivées à l'âge de l'exploitation. La mise en œuvre de ces coupes, leur surveillance, l'application de plus en plus compliquée des lois sociales aux ouvriers des forêts domaniales ont surchargé le personnel des Eaux et Forêts de missions administratives, alors que leur place est dans la forêt.

Il faut, d'autre part, que ce personnel soit à même de se tenir au courant de l'évolution de la technique forestière. Le Département se doit de mettre à leur disposition les publications scientifiques qui leur sont indispensables.

L'augmentation de notre production piscicole n'est pas entièrement négligeable. Des recherches hydrobiologiques bien menées peuvent porter notre production de 600.000 kg de poisson, avant-guerre, à 1 million de kg.

V. — Orientation de l'économie agricole.

Coopératives agricoles — Crédit agricole.

Il appartient aux pouvoirs publics de veiller à ce que les producteurs trouvent des débouchés normaux, tant sur les marchés intérieurs que sur les marchés extérieurs.

Le Service d'Etude, de Documentation et d'Information du Département doit être en mesure de remplir cette tâche. Elle a été considérablement alourdie depuis la libération, par les multiples prises de contact avec l'étranger que nous ont imposé les circonstances nouvelles et notamment l'accord Benelux.

De plus, il y a lieu de donner régulièrement aux agriculteurs des indications suffisantes concernant les conditions économiques de l'agriculture belge et étrangère, pour leur permettre de prendre eux-mêmes une décision au sujet de l'opportunité d'étendre ou de réduire certaines spéculations végétales ou animales.

D'autre part, si dès à présent nous pouvons estimer que, dans certains domaines, notre agriculture atteint le niveau de celle de la Hollande et du Danemark et suit de près ces pays dans d'autres secteurs, il faut reconnaître que notre système de distribution des produits agricoles et l'organisation commerciale de leur production laissent beaucoup à désirer.

La Belgique peut et doit réaliser d'énormes progrès dans la standardisation et la présentation des produits à écouler sur les marchés. Les organismes coopératifs doivent contribuer à amener nos 300.000 exploitants à s'organiser sur le plan commercial.

Enfin, dans un pays comme le nôtre, où les exploitations agricoles sont particulièrement morcelées, la question de la mécanisation revêt un caractère tout à fait particulier

moeilijk op te lossen vraagstukken rijzen. Alleen coöperatieve formules kunnen, in heel wat gevallen, het beoogde doel bereiken.

Het blijkt dus dat het nodig is :

- 1° de ontwikkeling van de landbouwcoöperatief te verwekken en aan te moedigen ;
- 2° de landbouwcoöperatieven te erkennen, in zover het geen verkapte naamloze ondernemingen zijn ;
- 3° een gepast juridisch kader ter beschikking van die coöperatieven te stellen ;
- 4° voor die coöperatieven een bijzonder fiscaal statuut voor te behouden ;
- 5° hun hulp te verlenen op economisch gebied, zoals in zake kwaliteitsmerk, toekenning van in- en uitvoervergunningen; enz.

Er dient op gewezen dat het er niet om gaat de landbouwcoöperatief tegen de wil van belanghebbenden in te organiseren : het enige doel is alle pogingen van het privaats initiatief in die zin aan te moedigen en in de hand te werken.

Die actie kan alleen worden uitgevoerd door, in de schoot van het Departement, een administratieve afdeling op te richten, die bijzonder met die diverse opdrachten belast is.

De inrichting van de Studiedienst, de oprichting van de Dienst voor Landbouwcoöperatie zullen een uitgave van ongeveer 4 milliard frank ten gevolg hebben.

Anderzijds, zal de door het Departement van Landbouw voorgestelde aanmerkelijke aangroei van het personeel en van de toelagen eveneens een stijging van de bestuurslasten teweegbrengen, die kan geraamd worden op 2 miljoen frank.

*
**

Er dient nadruk gelegd op het feit dat de voorgestelde hervormingen slechts alle verwachte uitslagen zullen opleveren, voor zover zij passen in het kader van een ruimere politiek. Het is duidelijk, o.m., dat de mechanisatie van onze landbouwondernemingen, de uitbreiding van de melkverwerkende nijverheid slechts zullen kunnen tot stand gebracht worden, indien de Regering vast besloten is een ruime politiek van landbouwkrediet te volgen, en wel in het kader van haar algemene financiële politiek.

VI. — Besluiten.

Weliswaar, kan het voorkomen alsof de rendementsverhogingen, de besparingen die wij verwachten al te zeer van theoretische aard zijn. Het staat, nochtans, buiten kijf dat zij met de grootste gematigdheid werden geraamd. Het is, b.v., een feit dat niemand 10 jaar geleden durfde hopen dat het mond- en klauwzeer voorgoed zou bezworen

et pose des problèmes difficiles à résoudre. Seules les formules coopératives permettront, dans bien des cas, d'atteindre l'objectif visé.

Il apparaît donc qu'il importe :

- 1° de provoquer et d'encourager le développement de la coopération agricole ;
- 2° d'agréer les coopératives agricoles dans la mesure où elles ne sont pas des entreprises anonymes camouflées ;
- 3° de mettre à la disposition de ces coopératives un cadre juridique adéquat ;
- 4° de réserver à ces coopératives un statut fiscal particulier ;
- 5° de leur accorder une aide dans le domaine économique, telle que : marque de qualité, octroi de licences d'importation et d'exportation, etc.

Précisons qu'il ne s'agit pas d'organiser contre la volonté des intéressés la coopération agricole : le seul but est d'encourager et de promouvoir tous les efforts de l'initiative privée dans ce sens.

Cette action ne peut être accomplie qu'en créant au sein du Département une section administrative chargée tout particulièrement de remplir ces tâches diverses.

La mise au point du Service d'Etude, la création du Service de la Coopération agricole entraîneront une dépense d'environ 4 millions de francs.

D'autre part, l'accroissement sensible du personnel et des subsides que propose le Département de l'Agriculture provoquera également une augmentation des charges d'administration que l'on peut estimer à 2 millions de francs.

*
**

Il y a lieu d'insister sur le fait que les réformes proposées ne donneront tous les résultats qu'on en attend que pour autant qu'ils puissent s'intégrer dans le cadre d'une politique plus large. Il est évident, notamment, que la mécanisation de nos entreprises agricoles, l'extension de l'industrie transformatrice laitière ne pourront être réalisées que si le Gouvernement est décidé à pratiquer une large politique de crédit agricole, et cela dans le cadre de sa politique financière générale.

VI. — Conclusions.

Sans doute, peut-il apparaître que les augmentations de rendement, que les économies que nous escomptons ont un caractère par trop théorique. Il est incontestable, cependant, qu'elles ont été estimées avec la plus grande modération. Il est, par exemple, certain qu'il y a 10 ans, personne n'osait espérer écarter définitivement la stomatite

worden. De techniek die thans wordt uitgewerkt laat nochtans toe, van nu af, de gevolgen van die ziekte volledig te neutraliseren, waarvan de schade op meer dan 400 miljoen frank per jaar wordt geraamd.

De voorziene rendementsverhogingen zullen natuurlijk niet in vervulling gaan van het eerste jaar af waarin de ontworpen hervormingen worden toegepast. Het zal afhangen van de gevallen hoe snel de weerslag er van zal voelbaar worden.

De uitbreiding van het kader van het wetenschappelijk personeel en van de ambtenaren blijkt volstrekt noodzakelijk. Sedert de landbouwtechniek, op alle gebieden, onmetelijke vooruitgang heeft gemaakt, wordt het voor de landbouwers steeds moeilijker zich op de hoogte te houden van de meest recente ontwikkeling ter zake.

Wij wijzen er, eens te meer, op dat die tak van het bedrijfsleven 300.000 exploitanten telt die — men moet dat toegeven — bezielde zijn door een ontembaar individualisme.

De ondervinding bewijst dat alleen de personeelsleden van de buitendiensten, die dagelijks in contact komen met de landbouwers en voortdurend onder hen leven, nuttig vulgarisatiewerk kunnen verrichten.

Tenslotte, past het, in het kader van Benelux, aan onze landbouw een structuur te verschaffen die even stevig is als die van zijn Nederlandse mededinger. De Nederlandse overheid stelt ter beschikking van haar landbouwers een administratie die uitgebreider en beter uitgerust is dan de Belgische. Wij mogen nochtans aannemen dat de ontworpen wederinrichting het door onze Noorderburen bereikte peil merkkelijk zal benaderen.

Wij mogen zeggen dat het door ons voorgestelde programma een minimum uitmaakt dat ten spoedigste dient verwezenlijkt. Het zal voor de Staat een jaarlijkse meeruitgave van 83 miljoen frank teweegbrengen, maar 's lands economie zal het voordeel genieten van een productieverhoging van 4,5 milliard (cfr. Bijlage VI).

Het spreekt vanzelf dat men niet mag verwachten dat die productieverhoging van het eerste jaar af waarin dit programma wordt tenuitvoergelegd zal voelbaar worden. Men mag er echter van overtuigd zijn dat de gevolgen niet lang zullen uitblijven en dat de verhoogde productiviteit van onze landbouw gunstig zal inwerken op het algemeen welzijn.

Aanwending van de kredieten aangevraagd in het ontwerp tot wijziging van de begroting voor 1948.

A. — Wetenschappelijke opzoekingen.

1° Proefstations.

Materieel: 16.100.000 frank, verdeeld onder al de stations te Gent en te Gembloers, om deze in de mogelijkheid te stellen, zich het voor de uitbreiding van hun bedrijvigheid onontbeerlijk wetenschappelijk materieel aan te schaffen (art. 8-1 en 18-2).

aphteuse. La technique actuellement développée permet cependant, dès à présent, de neutraliser complètement les effets de cette maladie dont on estimait les dégâts annuels à plus de 400 millions de francs.

Les augmentations de rendement prévues ne se réaliseront évidemment pas dès la première année de la mise en œuvre des réformes projetées. La rapidité des répercussions variera suivant les cas.

L'augmentation du cadre du personnel scientifique et des fonctionnaires s'avère indispensable. Depuis que la technique agricole, dans tous les domaines, a fait d'immenses progrès, il devient de plus en plus difficile, pour les cultivateurs, de se tenir au courant de l'évolution la plus récente en cette matière.

Notons, une fois de plus, que cette branche de l'économie compte 300.000 exploitants, animés — il faut le reconnaître — d'un individualisme particulièrement farouche.

L'expérience nous démontre que seuls les agents des services extérieurs, en contact journalier avec les cultivateurs, vivant sans cesse au milieu d'eux, peuvent faire œuvre utile de vulgarisation.

Enfin, il convient que, dans le cadre de Benelux, l'agriculture nationale soit dotée d'une armature aussi solide que celle de sa concurrente hollandaise. Les pouvoirs publics hollandais mettent à la disposition de leurs cultivateurs une administration plus nombreuse et mieux outillée qu'en Belgique. Nous nous proposons cependant considérer que la réorganisation projetée nous rapprochera sensiblement du niveau atteint par nos voisins du Nord.

Nous pouvons estimer que le programme que nous présentons est un minimum à réaliser au plus tôt. Il en résultera pour l'Etat une charge supplémentaire annuelle de 83 millions de francs, mais l'économie nationale bénéficiera d'une augmentation de production de 4 milliards et demi (cfr. annexe VI).

Il va de soi que l'on ne peut s'attendre à ce que cette augmentation se manifeste dès la première année de la mise en vigueur de ce programme. On peut cependant être assuré que son effet se fera rapidement sentir et que la productivité accrue de notre agriculture favorisera sensiblement le bien-être général.

Utilisation des crédits demandés par le projet d'amendement au budget 1948.

A. — Recherches scientifiques.

1° Stations de recherches.

Matériel: 16.100.000 francs, répartis entre toutes les stations de Gand et de Gembloers, afin de leur permettre d'acquiescer le matériel scientifique indispensable au développement de leur activité (art. 8-1 et 18-2).

Personeel:

1 Directeur,
18 assistenten,
35 ondergeschikte personeelsleden: amenuisis, vaklieden, tekenaars, dienstjongens, werklieden.

Die uitbreiding van personeel en materieel van de stations zal deze in de gelegenheid stellen, een nieuwe impuls te geven aan hun bedrijvigheid op gebied van het wetenschappelijk onderzoek.

Aan die som moet enerzijds nog een krediet van 1.000.000 frank worden toegevoegd, bestemd voor het Bosproefstation te Groenendaal, en, anderzijds, 1 miljoen, bestemd voor de voltooiing van de Rijksontledingslaboratoria.

2° *Veeartsenijkundig Instituut*: 3.000.000 frank, die onontbeerlijk zijn voor de uitrusting van het laboratorium voor voorbereiding van entstof tegen het mond- en klauwzeer (art. 18-4).

Personeel:

2 leiders der werkzaamheden en assistenten,
25 ondergeschikte personeelsleden.

3° *Toelagen aan de vrije stations:*

Zoötechnisch station te Lovenjoul.	} 300.000 fr. (Art. 14-3)
Zuivelstation te Heverlee.	
Station voor toegepaste Genetiek.	} 300.000 fr. (Art. 14-3)
Laboratorium voor Zaadontleding.	

Die toelagen worden aan deze stations verleend om ze in de gelegenheid te stellen de werken en opzoekingen te doen die hun door het Departement zouden worden gevraagd.

Artikel 13-3 voorziet een verhoging met 750.000 frank van het krediet uitgetrokken voor het Pedologisch Station te Leuven, om op voelbare wijze het aantal gedane ontledingen te verhogen.

Wat de opzoekingen betreft, bereiken de voor het materieel bestemde kredieten gezamenlijk 22.450.000 frank.

De personeelsuitgave bedraagt, voor een half dienstjaar, 2.680.000 frank.

Het ligt voor de hand, dat de uitgaven voor materieel tijdens de volgende dienstjaren merkkelijk zullen worden verminderd.

B. — *Subsidien.*1° *Modelhoeven.*

Artikel 14-4 voorziet de aanwending van een toelage van 5 miljoen frank voor de modelhoeven.

Personnel:

1 Directeur,
18 assistants,
35 agents subalternes: préparateurs, techniciens, dessinateurs, garçons de service, ouvriers.

Cette augmentation en ressources de personnel et de matériel des stations leur permettra de donner une nouvelle impulsion à leur activité dans le domaine de la recherche scientifique.

Il y a lieu d'ajouter à cette somme, d'une part, un crédit de 1.000.000 de francs destiné à la Station Forestière de Groenendaal, et, d'autre part, 1 million destiné à parfaire l'équipement des laboratoires d'analyses de l'Etat.

2° *Institut Vétérinaire*: 3.000.000 de francs, qui sont indispensables à l'équipement du laboratoire de préparation de vaccin anti-aphteux (art. 18-4).

Personnel:

2 chefs de travaux et assistants,
25 agents subalternes.

3° *Subsides aux stations libres:*

Station de Zootechnie de Lovenjoul.	} 300.000 fr. (Art. 14-3)
Station laitière d'Héverlé.	
Station de Génétique appliquée.	} 300.000 fr. (Art. 14-3)
Laboratoire d'analyse de semences.	

Ces subsides seront alloués à ces stations, afin de leur permettre d'exécuter les travaux et les recherches qui leur seraient demandés par le Département.

L'article 13-3 prévoit une augmentation de 750.000 fr. du crédit affecté à la Station de Pédologie de Louvain, afin d'accroître de façon sensible le nombre des analyses effectuées.

En ce qui concerne la recherche, l'ensemble des subsides affectés au matériel se monte donc à 22.450.000 fr.

La dépense de personnel se monte, pour un demi-exercice, à 2.680.000 francs.

Il va de soi qu'au cours des exercices ultérieurs les dépenses de matériel seront très sensiblement réduites.

B. — *Subsides.*1° *Fermes-pilotes.*

L'article 14-4 prévoit l'affectation d'un subside de 5 millions de francs aux fermes-pilotes.

Om de modernisatie van onze hoeven en van hun exploitatiemethoden te versnellen, is het nodig, de vulgarisatietaak die op het Departement berust aan de nieuwe omstandigheden aan te passen. Er bestaat geen beter vormings- en opleidingsmiddel dan voor de ogen van de landbouwmassa een zeker aantal modelbedrijven te stellen, die als bijzonder levendige en overtuigende proefnemingen zouden kunnen worden beschouwd.

Het Departement beoogt, in iedere landbouwschrijving, toelagen te verlenen aan een zeker aantal bedrijven, die tot model zouden kunnen dienen, zowel in het opzicht van de mechanisatie als wat de teeltmethoden betreft. Men heeft er alle redens toe te geloven, dat dank zij een gematigde tussenkomst bij wijze van toelagen en het toezicht van de vaklieden van het Departement, die hoeven een uiterst belangwekkend voorbeeld zullen uitmaken.

Het hoeft niet gezegd, dat als tegendeel van de tussenkomst van het Departement in de aangewende uitgaven, de aldus gesteunde landbouwer zich zal lenen tot het ontvangen van groepsbezoeken en tot demonstraties ingericht door de Rijkslandbouwkundigen.

2° Bestrijding van de tuberculose.

In artikel 12-2 wordt een vermeerdering van 4.500.000 fr. aan toelagen voorzien voor de verenigingen ter bestrijding der tuberculose.

In artikel 5-8 komt een vermeerdering voor van 2 miljoen, bestemd tot dekking van de vacatiekosten voor de tuberculatie van het vee.

Die kredieten worden thans gerechtvaardigd door de grote uitbreiding van de tuberculosebestrijding.

3° Sanitaire controle van de melk.

In artikel 5-8 wordt een subsidie van 2.500.000 frank uitgetrokken.

Het ministerieel besluit van 30 April 1948 tot bevordering van het verbruik van goede melk bepaalt in zijn artikel 10 dat de exploitaties onder gezondheidscontrole op regelmatige tijdstippen het bezoek ontvangen van aangenomen veeartsen, en dat de kosten van die periodieke bezoeken voorlopig ten laste vallen van het Departement van Landbouw.

Men zal, inderdaad, die kosten slechts ten laste van de aan het toezicht onderworpen landbouwers kunnen leggen wanneer de onder sanitaire controle bekomen melk aan een hogere prijs zal mogen worden verkocht.

Vier jaarlijkse bezoeken met ten minste 10 weken tussenruimte moeten worden afgelegd in de bedrijven met minder dan 10 koeien, terwijl 6 bezoeken met ten minste 6 weken tussenruimte worden vereist in de stallen met 10 koeien of meer.

De controle kan, van 1 Juli 1948 af, worden uitgevoerd in een zeker aantal gediplomeerde veestallen die aan de in het reglement voorziene voorschriften beantwoorden.

Wegens de gestelde vereisten kan worden voorzien, dat de tot de controle toegelaten bedrijven het eerste jaar weinig talrijk zullen zijn en niet de 2/3 zullen overschrei-

Afin d'intensifier la modernisation de nos fermes et de leurs méthodes d'exploitation, il importe d'adapter aux circonstances nouvelles le travail de vulgarisation qui incombe au Département. Il n'est pas de meilleur moyen de formation et d'éducation que de mettre sous les yeux de la masse agricole un certain nombre d'exploitations-types qui pourraient être considérées comme des expériences particulièrement vivantes et convaincantes.

Le Département envisage de subsidier, dans chacune des circonscriptions agronomiques, un certain nombre d'exploitations qui pourraient servir de modèle, tant sous le rapport de la mécanisation que sous le rapport des méthodes culturales. Il y a tout lieu de croire que, moyennant l'intervention modérée sous forme de subsides et la surveillance des techniciens du Département, ces fermes auront une valeur exemplative des plus intéressantes.

Il va de soi qu'en contre-partie de l'intervention du Département dans les dépenses engagées, le cultivateur ainsi soutenu se prêtera à des visites de groupes et à des démonstrations organisées par les agronomes de l'Etat.

2° Lutte contre la tuberculose.

L'article 12-2 prévoit une augmentation de 4.500.000 fr. des subsides aux associations de lutte anti-tuberculeuse.

L'article 5-8 prévoit une augmentation de 2 millions destinés à couvrir les frais de vacation pour la tuberculation du bétail.

Ces crédits sont actuellement justifiés par le grand développement pris par la lutte anti-tuberculeuse.

3° Contrôle sanitaire du lait.

L'article 5-8 prévoit un subside de 2.500.000 francs.

L'arrêté ministériel du 30 avril 1948, tendant à promouvoir la consommation du lait de qualité, prescrit en son article 10 que les exploitations sous contrôle sanitaire sont visitées périodiquement par les vétérinaires agréés et que les frais de ces visites périodiques sont provisoirement à charge du Département de l'Agriculture.

On ne pourra, en effet, mettre ces frais à charge des producteurs soumis à l'inspection que lorsque le lait produit sous contrôle sanitaire pourra être vendu à un prix supérieur.

Quatre visites annuelles espacées d'au moins 10 semaines doivent être pratiquées dans les exploitations comptant moins de 10 vaches, tandis que 6 visites espacées de 6 semaines au moins sont requises dans les étables de 10 vaches et plus.

Le contrôle pourra être effectué, à partir du 1er juillet 1948, dans un certain nombre d'étables diplômées qui répondent aux prescriptions prévues dans le règlement.

En raison des exigences imposées, on peut estimer que le nombre des exploitations admises au contrôle sera peu élevé la première année et ne dépassera pas les deux

den van de officieel als vrij van tuberculose erkende vee-stallen, zegge 18.000 veestallen.

Daar de gemiddelde kosten per jaar en per bedrijf worden berekend op 280 frank, zegge 140 frank per halfjaar, wordt de voor 1948 uit te trekken uitgave geraamd op 18.000 maal 140 frank, of 2.520.000 frank.

4° *Veelect- en exploitatiesyndikaten.*

In artikel 13-1 wordt een kredietvermeerdering voorgesteld van 4.500.000 frank, waarvan 1.500.000 frank worden bestemd voor veeleelsyndikaten en 3 miljoen voor de exploitatiesyndikaten. Het geldt hier de versterking van de werking van het Departement op dit gebied, hetgeen overeenstemt met een verhoging van het aantal gecontroleerde dieren, hetzij 7.500 stuks door veeleelsyndikaten en 30.000 stuks door de exploitatiesyndikaten.

C. — *Personeelsuitgaven.*

1° *Land- en Tuinbouw.*

a) 10 landbouwkundigen, waarvan 6 bij het Hoofdbestuur, 4 in provincie.

De voor het hoofdbestuur bestemde landbouwkundigen moeten het studiebureau vormen van de Landbouwkundige Dienst en de nodige documentatie verzamelen, het personeel der buitendiensten en de landbouvoordrachtgevers inlichten, een nauw verband tot stand brengen tussen de opzoekingscentra en het personeel der buitendiensten.

De 4 voor de buitendienst bestemde landbouwkundigen moeten zich meer bijzonderlijk bezighouden met bijzondere teelten zoals van geneeskrachtige planten, tabak, hop.

b) Het Departement heeft insgelijks het inzicht aan de Rijkslandbouwkundigen, als assistent, een landbouwkundig vakman toe te voegen voor elke omschrijving.

De taak van die assistenten zal — onder het toezicht en de verantwoordelijkheid van de Rijkslandbouwkundigen — er in bestaan hun werking in de omschrijving te verlenen en uit te breiden.

Het weze aangestipt, dat het er geenszins om gaat, hun louter bestuurs- en kantoorbezigheden op te leggen. Zoals de Landbouwkundigen zullen zij zo vaak en aanhoudend mogelijk in voeling moeten zijn met de massa van de landbouwers.

2° *Boerderijbouw.*

6 Consulanten, waarvan 1 bij het Hoofdbestuur.

Op die wijze zal iedere provincie over een consulent beschikken.

Gelet op het huidig belang van de mechanisatie en van de rationalisatie der hoeven, is die kaderverhoging ruimschoots gerechtvaardigd.

tiers des étables reconnues officiellement indemmes de tuberculose, soit 18.000 étables.

La moyenne des frais par année et par exploitation étant établie à 280 francs, soit 140 francs par semestre, la dépense à prévoir pour 1948 est estimée à 18.000 fois 140 francs, soit 2.520.000 francs.

4° *Syndicats d'élevage et d'exploitation.*

L'article 13-1 prévoit une augmentation de crédit de 4.500.000 francs, dont 1.500.000 francs seront affectés aux syndicats d'élevage et 3 millions aux syndicats d'exploitation. Il s'agit du renforcement de l'action du Département dans ce domaine, qui correspond à une augmentation du nombre de bêtes contrôlées, soit 7.500 têtes par les syndicats d'élevage et 30.000 têtes par les syndicats d'exploitation.

C. — *Dépenses de personnel.*

1° *Agriculture et Horticulture.*

a) 10 agronomes, dont 6 à l'Administration Centrale, et 4 en province.

Les agronomes affectés au Service Central doivent constituer le bureau d'étude du Service Agronomique et réunir la documentation nécessaire, informer le personnel extérieur et les conférenciers agricoles, assurer une liaison étroite entre les centres de recherches et le personnel extérieur.

Les 4 agronomes prévus pour le service extérieur auront à s'occuper plus particulièrement des cultures spéciales, telles que plantes médicinales, tabac, houblon.

b) Le Département a également l'intention d'adjoindre aux Agronomes de l'Etat, en qualité d'assistant, un agronome-technicien dans chaque circonscription.

La tâche de ces assistants consistera — sous la surveillance et la responsabilité de l'Agronome de l'Etat — à prolonger et à étendre leur action dans la circonscription.

Il importe de noter qu'il ne s'agira nullement de leur confier des tâches purement administratives et bureaucratiques. Ils auront, comme les Agronomes, à établir les contacts les plus fréquents et les plus constants avec la masse des agriculteurs.

2° *Génie rural.*

6 conseillers, dont 1 à l'Administration Centrale.

De cette façon, chaque province disposera d'un conseiller.

Etant donné l'importance que revêtent actuellement la mécanisation et la rationalisation des fermes, cette augmentation de cadre se justifie largement.

3° *Phytopathologische dienst.*

De aanwerving van 5 nieuwe inspecteurs wordt voorzien.

Die verhoging wordt genoodzaakt door de steeds krachtadiger door te voeren actie op gebied van plantengezondheid.

Het Departement zal aldus in elke provincie over een inspecteur van de Phytopathologische Dienst beschikken.

4° *Veeteeltdienst.*

Er werd vastgesteld, dat de Veeteeltconsulenten niet bij machte zijn om het hoofd te bieden aan de talrijke prestaties die zij thans moeten vervullen. De aanwerving van 5 nieuwe veeteeltconsulenten zal het Departement de mogelijkheid aanbieden, in elke provincie over 2 dergelijke beambten te beschikken.

5° *Veeartsenijkundige Dienst.*

Men voorziet de aanwerving van één inspecteur, die in het Oostelijk deel van de provincie Luik zal worden tewerkgesteld wegens de dichtheid en het groot aantal van het vee in dit gewest.

6° *Waters en Bossen.*

3 inspecties tellen een abnormaal hoog aantal kantonnementen. Derhalve heeft men het nodig geoordeeld, een nieuwe inspectie op te richten.

Anderzijds, zal een inspecteur aan het Hoofdbestuur worden gehecht om op stelselmatige wijze het economisch uitzicht van de bosbouwvraagstukken te onderzoeken.

Bovendien, tot verlichting van de administratieve taak van sommige kantonnementschefs, voortvloeiend, o. m. uit de toepassing van de sociale wetten op de werklieden der domeinbossen, en ook om ze in de mogelijkheid te stellen hun werk in de bossen normaal uit te voeren, wordt de aanwerving van 19 klerken-houtvesters voorzien.

7° *Economische Diensten.*

Gelet op de menigvuldigheid en de belangrijkheid van de vraagstukken in verband met ons landbouwbedrijfsleden, wordt het hoe langer des te meer onontbeerlijk en van dringende aard, over een geschikte studiedienst te beschikken.

Het is niet mogelijk, een verlichte landbouwpolitiek te voeren zonder over volledige gegevens te beschikken betreffende de structuur van onze landbouw, zijn kostprijzen, de mogelijkheden van de nationale en internationale markt, de landbouwmethoden, de -prijzen en -politiek van de mededingende landen.

Anderzijds is het nodig, dat het Departement de vertegenwoordiger zij van de Belgische landbouwbelangen tijdens de menigvuldige onderhandelingen in verband met handelsakkoorden. Zij moeten insgelijks worden verte-

3° *Service phytopathologique.*

Le recrutement de 5 inspecteurs nouveaux est prévu.

Cette augmentation est rendue nécessaire par l'action de plus en plus intense qui doit être menée dans le domaine phytosanitaire.

Le Département disposera ainsi d'un inspecteur du Service Phytopathologique dans chaque province.

4° *Service de l'Elevage.*

Il est avéré que les Conseillers de Zootechnie sont incapables de faire face aux nombreuses prestations qui leur incombent actuellement. Le recrutement de 5 nouveaux conseillers de zootechnie permettra au Département de disposer de 2 de ces agents dans chaque province.

5° *Service vétérinaire.*

Il est prévu le recrutement d'un inspecteur, qui sera affecté à l'Est de la province de Liège, étant donné la densité et le nombre élevé de têtes de bétail de cette région.

6° *Eaux et Forêts.*

3 inspections comptent un nombre de cantonnements anormalement élevé. Aussi, il est apparu nécessaire de créer une nouvelle inspection.

D'autre part, un inspecteur sera affecté à l'Administration Centrale, afin d'étudier systématiquement l'aspect économique des problèmes forestiers.

De plus, afin de soulager certains chefs de cantonnement du travail administratif (résultant notamment de l'application des lois sociales aux ouvriers des forêts domaniales) et ainsi leur permettre d'effectuer normalement leur travail en forêt, le recrutement de 19 commis-forestiers est prévu.

7° *Services Economiques.*

Etant donné la multiplicité et l'importance des problèmes qui se posent à notre économie agricole, il devient de plus en plus indispensable et urgent de disposer d'un service d'étude adéquat.

Il est impossible de mener une politique agricole éclairée, sans disposer de données complètes sur la structure de notre agriculture, ses prix de revient, les possibilités du marché tant national qu'international, les méthodes, les prix et la politique agricole des pays concurrents.

Il importe, d'autre part, que le Département assure la représentation des intérêts agricoles belges, au cours des multiples négociations d'accords commerciaux. Ils doivent être représentés également au sein des organismes chargés

genwoordigd in de schoot van de organismen belast met de uitwerking en de toepassing van het Benelux-akkoord en van het Marshall-plan.

Ook lijkt het nodig, bij het Departement een bestuursafdeling op te richten, bijzonder belast met het onderzoek van de vraagstukken gesteld door de landbouwcoöperatie en om, in de maat van het mogelijke, hulp te bieden aan de pogingen van het privaat initiatief om in het land de coöperatieve beweging te vesteren.

De Dienst voor de Landbouwboekhouding, dank zij welke het Departement eindelijk over de onontbeerlijke gegevens zal beschikken tot het uitbouwen van een realistische economische politiek, moet worden uitgebreid.

Deze overwegingen hebben het Departement er toe aangespoord, een zeer voelbare kaderuitbreiding te voorzien, die 23 nieuwe personeelsleden zal opleveren.

de mettre au point et d'appliquer l'accord Benelux et le Plan Marshall.

Il paraît également nécessaire de créer, au sein du Département, une section administrative chargée tout particulièrement d'étudier les problèmes posés par la coopération agricole et d'aider dans toute la mesure du possible les efforts de l'initiative privée pour renforcer le mouvement coopératif dans le pays.

Le Service de la Comptabilité Agricole, grâce auquel le Département disposera enfin de données indispensables à la conception d'une politique économique réaliste, doit être développé.

Ces considérations ont amené le Département à prévoir une extension de cadre assez sensible, qui comporte 23 nouveaux agents.

Ontwerp tot wijziging van de begroting voor 1948.

I. Wetenschappelijke opzoekingen.

Bedrag voor een half dienstjaar
(in duizenden frank).

A. Personeel:

1) Plantaardige producten	975	
2) Tuinbouw	435	
3) Producten van dierlijke aard	925	
4) Waters en Bossen	345	
		2.680

B. Materieel:

1) Landbouwcentra, met inbegrip van de bosbouw-laboratoria	13.100	
2) Veekweekinstituut	3.000	
3) Zuivelstations	3.000	
4) Ontledingslaboratoria	1.000	
5) Bosbouwstation	1.000	
6) Subsidiën:		
a) Pedologisch station	750	
b) Station voor toegepaste genetica en labora-torium voor zaadontleding	300	
c) Stations te Lovenjoel en te Heverlee	300	
		22.450
Totaal Wetenschappelijke opzoekingen		25.130

II. Subsidiën.

A. Modelhoeven	5.000	
B. Syndikaten tot bestrijding der Tuberculose	6.500	
C. Sanitaire contrôle van de melk	2.500	
D. Kweeksyndikaten	1.500	
E. Kunstmatige bevruchting	2.600	
F. Exploitatiesyndikaten	3.000	
Totaal subsidiën		21.100

III. Vulgarisatie.

Personeelsuitgaven:

a) Eerste Algemene Directie:

1) Veeteeltdienst	900	
2) Veeartsenijkundige Dienst	120	
		1.020

b) Tweede Algemene Directie:

1) 10 landbouwkundigen	750	
2) 30 landbouwkundigen-vaklieden	1.200	
3) 5 inspecteurs voor plantenziekten	500	
4) Boerderijbouw:		
1 ingenieur (hoofdbestuur)	555	
5 consultants (buitendienst)		
5) 1 Tuinbouwconsulent	55	
		3.060

Over te dragen:

46.230

Projet d'amendement au budget de 1948.

I. Recherches scientifiques.		Montant pour un demi-exercice (en milliers de frs).	
A. Personnel:			
1) Produits végétaux	975		
2) Horticulture	435		
3) Produits animaux	925		
4) Eaux et Forêts	345		
		2.680	
B. Matériel:			
1) Centres agronomiques, y compris laboratoires Forestiers	13.100		
2) Institut vétérinaire	3.000		
3) Stations laitières	3.000		
4) Laboratoires d'analyse	1.000		
5) Station forestière	1.000		
6) Subsides:			
a) Station de pédologie	750		
b) Station de génétique et laboratoire de contrôle des semences	300		
c) Stations de Lovenjoul et d'Héverlé	300		
		22.450	
Total Recherches Scientifiques			25.130
II. Subsides.			
A. Fermes-pilotes	5.000		
B. Syndicats de lutte contre la Tuberculose	6.500		
C. Contrôle sanitaire du lait	2.500		
D. Syndicats d'élevage	1.500		
E. Insémination artificielle	2.600		
F. Syndicats d'exploitation	3.000		
Total subsides			21.100
III. Vulgarisation.			
Dépenses de personnel:			
a) Première Direction Générale:			
1) Service de l'Elevage	900		
2) Service Vétérinaire	120		
		1.020	
b) Deuxième Direction Générale:			
1) 10 agronomes	750		
2) 30 agronomes-techniciens	1.200		
3) 5 inspecteurs phytopathologiques	500		
4) Génie rural:			
1 ingénieur central	555		
5 conseillers extérieurs			
5) 1 conseiller d'horticulture	55		
		3.060	
A reporter:			46.230

Bedrag voor een half dienstjaar
(in quizzenden frank).

c) *Waters en Bossen* :

Overdracht :
46.230

1) 1 Inspecteur (buitendienst)	100	
2) 1 Inspecteur (hoofdbestuur)	75	
3) 19 klerken-houtvesters	425	
		600

d) *Economische Diensten* :

a) 2 Consulenten :

Dienst van de producten. — Dienst der internationale betrekkingen	160
--	-----

b) 2 Directeurs :

Directie voor Landbouwvoorlichting, vulgarisatie en propaganda. — Directie der landbouwcoöperatie	160
--	-----

c) 5 Adjunct-Consulenten :

Economische Documentatie. — Fiscale en Sociale aangelegenheden. — Productie-economie. — Tuinbouw. — Buitenlandse betrekkingen	300
--	-----

d) 6 Bestuurssecretarissen	264
e) 1 Accountant	45
f) 4 Opstellers	120
g) 1 Vertaler	40
h) 1 Steno-typist	23
i) 1 Klerk	20

1.132

e) <i>Bestuursdiensten</i>	275
-----------------------------------	-----

f) <i>Bibliotheek Waters en Bossen</i>	125
---	-----

g) <i>Werkingskosten</i> (Sociale dienst, bureelbehoeften, verwarming, verlichting, vervoer, enz.)	2.386
---	-------

Totaal personeelsuitgaven met uitsluiting
van wetenschappelijk personeel

8.598

Algemeen totaal

54.828

Montant pour un demi-exercice
(en milliers de frs).

c) *Eaux et Forêts*:

Report :
46.230

1) 1 inspecteur à l'extérieur	100
2) 1 inspecteur central	75
3) 19 commis-forestiers	425

600

d) *Services économiques*:

a) 2 Conseillers:

Service de l'économie des produits. — Service des relations internationales	160
--	-----

b) 2 Directeurs:

Direction des informations agricoles, de la vulgarisation et de la propagande. — Direction de la coopération agricole	160
--	-----

c) 5 Conseillers adjoints:

Documentation économique. — Questions fiscales et sociales. — Economie de la production. — Horticulture. — Relations étrangères	300
--	-----

d) 6 Secrétaires d'Administration	264
--	-----

e) 1 Expert-comptable... ..	45
-----------------------------	----

f) 4 Rédacteurs... ..	120
-----------------------	-----

g) 1 Traducteur... ..	40
-----------------------	----

g) 1 Sténo-dactylo	23
---------------------------	----

i) 1 Commis... ..	20
-------------------	----

1.132

e) <i>Services Administratifs</i>	275
--	-----

f) <i>Bibliothèque Eaux et Forêts</i>	125
--	-----

g) <i>Frais de fonctionnement</i> (Service social, fournitures de bureau, chauffage, éclairage, transport, etc.)... ..	2.386
--	-------

Total dépenses de personnel à l'exclusion du personnel scientifique... ..	8.598
---	-------

Total général	54.828
----------------------	--------